

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Основи лідерства»

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський), другий (магістерський) рівень галузь знань 21 «Ветеринарна медицина»
Код і найменування спеціальності	Для здобувачів вищої освіти усіх спеціальностей Полтавського державного аграрного університету
Тип і назва освітньої програми	Для здобувачів вищої освіти усіх спеціальностей Полтавського державного аграрного університету
Курс, семестр	2-й курс, 4-й семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 3,0 Загальна кількість годин – 90, із яких: <i>денна форма здобуття освіти:</i> лекцій – 16 год., практичних – 14 год. <i>заочна форма здобуття освіти:</i> лекцій – 2 год., практичних – 2 год. Форма семестрового контролю – залік
Мова(и) викладання	державна
Навчально-науковий інститут, кафедра	економіки, управління, права та інформаційних технологій, кафедра менеджменту ім. І.А. Маркіної
Контактні дані розробника	Микола Вовк, доктор філософії з менеджменту, доцент кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної Контакти: ауд. 488-а, 402 (навчальний корпус №4) e-mail: mykola.vovk@pdau.edu.ua Профайл: https://www.pdau.edu.ua/people/vovk-mykola-oleksandrovych
МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ	
Статус навчальної дисципліни	Міжфакультетська вибіркова
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Відсутні
Компетентності	- загальні: ЗК 7. Здатність до адаптації, творчості, генерування ідей та дій у новій ситуації, формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички; ЗК 9. Здатність дотримуватися загальноприйнятих норм поведінки та моралі в міжособистісних відносинах.
Результати навчання	РН 1. Розуміти закономірності та особливості розвитку особистості, сутність психічних явищ; аналізувати комунікативну діяльність співрозмовника, ефективно використовувати вербальні та невербальні засоби комунікацій у професійній діяльності, модифікувати висловлювання відповідно

	до культурних особливостей співрозмовника, поважати індивідуальне та культурне різноманіття. РН 4. Виявляти лідерські якості, планувати особистісний та професійний розвиток, розуміти принципи іміджелогії, особливості формування та підтримання іміджу фахівця.
РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)	
Навчальна дисципліна «Основи лідерства» відіграє важливу роль у формуванні соціальних навичок (soft skills), які є невід'ємною складовою професійної підготовки спеціаліста та дозволяють майбутнім фахівцям ефективно взаємодіяти з іншими, працювати в командах, адаптуватися до змін у професійному середовищі.	
МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Розвиток управлінської компетентності здобувачів вищої освіти через поглиблення розуміння природи лідерства та цілеспрямований розвиток практичних навичок лідерства.	
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Тема 1. Поняття лідерства Тема 2. Сутність та особливості формування корпоративної культури Тема 3. Змінні лідерства Тема 4. Лідерська етика Тема 5. Влада лідера Тема 6. Ефективне лідерство Тема 7. Мистецтво переконання Тема 8. Управління якістю роботи	
МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ	
1) методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: словесні (лекція, пояснення, бесіда), наочні (ілюстрування, демонстрування), практичні (практичні роботи); 2) методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: методи формування пізнавальних інтересів (метод використання життєвого досвіду; навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації); 3) інноваційні та інтерактивні методи навчання: інтерактивні методи, комп'ютерні та мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій); 4) методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: методи усного контролю (опитування, бесіда), методи письмового контролю (самостійна робота).	
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання	Наведені у Додатку до силабусу
ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ	
- щодо термінів виконання та перескладання	Усі завдання, передбачені робочою програмою, мають бути виконані та здані до заліку.
- щодо академічної доброчесності	Неприпустимим є списування виконаних завдань практичного заняття / самостійної роботи у інших здобувачів вищої освіти та видавання їх за свої, а також використання при виконанні завдань Chat GPT. Тезиси, у разі їх підготовки здобувачем вищої освіти, перевіряються

	на наявність плагіату і допускаються до друку та зарахування, із коректними текстовими запозиченнями у межах встановлених норм. У разі низького рівня оригінальності, тези вважаються такими, що не підготовлені та додаткові бали за них не зараховуються. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ. URL: https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist.
- ЩОДО ВІДВІДУВАННЯ ЗАНЯТЬ	Відвідування занять є обов'язковим.
- ЩОДО ЗАРАХУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НЕФОРМАЛЬНОЇ / ІНФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ	На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даного освітнього компоненту, або в процесі його опанування. Визнання набутих результатів навчання або відмова у їх визнанні у разі опанування частини навчальної дисципліни відбувається за рішенням провідного викладача. Набуття відповідних результатів навчання можливе, зокрема, після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. URL: https://www.pdau.edu.ua/content/polozhennya-pro-osvitnyu-diyalnist
- ЩОДО ОСКАРЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ОЦІНЮВАННЯ	Порядок повторного проходження контрольних заходів регламентується Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті. URL: https://www.pdau.edu.ua/content/polozhennya-pro-osvitnyu-diyalnist
Рекомендовані джерела інформації	
Основні 1. Гурман, О. М. Лідерство у схемах і таблицях: навч. посіб. [признач. для студентів, аспірантів і викладачів / О. М. Гурман]. Львів: Марченко Т. В., 2024. – 239 с. 2. Лідерство та керівництво: психологічний дискурс: монографія / О. О. Нежинська ; М-во соц. політики України, Ін-т підгот. кадрів держ. служби зайнятості України. — Херсон : Олді-плюс, 2024. — 263 с. 3. Маркіна І. А., Вороніна В. Л., Дмитренко І. А. Лідерство як феномен сучасного менеджменту. <i>Економічний простір: Збірник наукових праць</i>. 2020. № 159. С. 88-91. 178 с. URL: http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/9007 4. Хаустова В. Є., Решетняк О. І. Вплив підготовки кадрів вищої кваліфікації на науковий та економічний розвиток. <i>Проблеми економіки</i>. 2020. № 1. С. 43-51. https://doi.org/10.32983/2222-0712-2020-1-43-51 5. Лідерство та комунікації в організації : навчальний посібник / упорядники: Н. Я. Михаліцька, М. Р. Яцик. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024. 512 с. URL: https://surl.li/nsskqq 6. Войтюк С.В. Лідерство та антикризовий менеджмент: підручник/ С.В. Войтюк, А.А. Мельниченко. - Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, вид-во "Політехніка", 2021 - 194 с. URL: https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/112e23a7-d655-4472-9287-03d508177a68/content Допоміжні 7. Вороніна В. Л., Горопашна А. В., Стовбун Д. Е. Стратегія розвитку персоналу в системі	

стратегічного менеджменту. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2021. Вип. 36/2021. С. 46-50. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/xmlui/handle/123456789/10726>

8. Маркіна І. А., Вороніна В. Л., Філатова К. Є. Менеджмент персоналу в умовах стійкого інноваційного розвитку підприємства. *Підприємництво та інновації*. 2021. № 17. С. 39-42. URL: <http://ei-journal.in.ua/index.php/journal/article/view/420>

9. Ринкевич Н. С. Особливості розвитку організаційної культури підприємства в сфері інформаційних послуг. *Ефективна економіка*. 2020. № 3. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/3_2020/153.pdf.

10. Штогрин О., Прокопів Л. Основні підходи до розуміння лідерських якостей майбутнього викладача ЗВО. *Бюлетень кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика*. 2020. № 32. С. 65–70. URL: <https://kpibs.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites>

11. Чепіль М., Прокопів Л. Формування лідерських якостей майбутнього викладача закладу вищої освіти засобами командної діяльності. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2021. Вип 36, том 3, С. 356 -361. URL: http://www.aphn-journal.in.ua/archive/36_2021/part_3/45.pdf

Інформаційні ресурси

12. Агро Кебети. Агроосвіта майбутнього URL: <https://blog.agrokebety.com/sekrety-uspishnikh-lyudey-samomotivatsiya>

13. Happy monday. URL: <https://happymonday.ua/media>

14. Laba.ua URL: <https://laba.ua/blog/type=articles>

15. Секрети успішних переговорів. URL: <https://uteka.ua/ua/publication/commerce-12-biznes-dosvid-46-sekreti-uspishnix-peregovoriv>

16. Ігри на розвиток лідерських якостей та командоутворення. URL: <https://vseosvita.ua/blogs/dobirka-treninhovykh-vprav-dlia-rozvytku-liderskykh-iakostei-ta-formuvannia-navychok-liderstva-75462.html>

**Реквізити
затвердження**

Затверджено на засіданні кафедри менеджменту ім. І. А. Маркіної протокол від 27 грудня 2024 року № 15

Додаток до силабусу
СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ
Схема нарахування балів із навчальної дисципліни
Денна форма здобуття освіти

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	виконання вправ на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи	розв'язування тестів	Написання тез*	
Тема 1. Поняття лідерства	6	5	2		13
Тема 2. Сутність та особливості формування корпоративної культури	6	5	2		13
Тема 3. Змінні лідерства	6	5	2		13
Тема 4. Лідерська етика	6	5	2		13
Тема 5. Влада лідера	7	5	2		14
Тема 6. Ефективне лідерство	7	5	2		14
Тема 7. Мистецтво переконання	6	5	2		13
Тема 8. Управління якістю роботи		5	2		7
Тези*				10	
Разом	44	40	16	10	100

* є не обов'язковим елементом роботи, але дає можливість отримати додаткові бали

Схема нарахування балів із навчальної дисципліни
Заочна форма здобуття освіти

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	виконання вправ на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи (контрольна робота)	розв'язування тестів	Написання тез*	
Тема 1. Поняття лідерства			4		4
Тема 2. Сутність та особливості формування корпоративної культури			4		4
Тема 3. Змінні лідерства			4		4
Тема 4. Лідерська етика			4		4
Тема 5. Влада лідера			4		4
Тема 6. Ефективне лідерство	34		4		38
Тема 7. Мистецтво переконання			4		4
Тема 8. Управління якістю роботи			4		4
Контрольна робота		50		50	
Тези*				10	10
Разом	34	50	16	10	100

* є не обов'язковим елементом роботи, але дає можливість отримати додаткові бали

Шкала та критерії оцінювання
Шкала та критерії оцінювання виконання вправ на практичних заняттях:
для денної форми здобуття освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
6 (7)	Відповіді вірні, супроводжувалися практичними прикладами та власними роздумами з теми заняття. Висока активність на занятті. Здобувач демонструє високий рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
5 (5-6)	Відповіді загалом вірні, але містять деякі помилки / простежуються прогалини в теоретичній підготовці здобувача. Здобувач достатньо активний на занятті. Загалом, здобувач демонструє достатній рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
3-4 (4)	Відповіді містять ряд помилок, здобувач не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, йому складно сформулювати комплексне рішення щодо поставленого завдання, або він подекуди не може простежити причинно-наслідковий зв'язок. Здобувач проявляє середню активність та здійснює роботу над помилками. Загалом, здобувач демонструє середній рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
2 (3)	Відповіді містять помилки, які є суттєвими, що здебільшого викликані недостатнім опануванням здобувача навчального матеріалу. Слабка активність на занятті, але завдання намагається виконувати. Здобувач здатний зрозуміти помилковість власних суджень чи рішення та їх причини, але готовності проводити роботу над помилками не проявляє. Загалом, здобувач демонструє задовільний рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
0-1 (2)	Відповіді невірні, або містять значні помилки, що здебільшого зводять завдання до того рівня, який важко оцінити. Пасивна поведінка на занятті. Здобувач виконує лише незначний обсяг поставлених перед ним / групою завдань, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.

для заочної форми здобуття освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
29-34	Відповіді вірні, супроводжувалися практичними прикладами та власними роздумами з теми заняття. Висока активність на занятті. Здобувач демонструє високий рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
23-28	Відповіді загалом вірні, але містять деякі помилки / простежуються прогалини в теоретичній підготовці здобувача. Здобувач достатньо активний на занятті. Загалом, здобувач демонструє достатній рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
17-22	Відповіді містять ряд помилок, здобувач не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, йому складно сформулювати комплексне рішення щодо поставленого завдання, або він подекуди не може простежити причинно-наслідковий зв'язок. Здобувач проявляє середню активність та здійснює роботу над помилками. Загалом, здобувач демонструє середній рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
11-16	Відповіді містять помилки, які є суттєвими, що здебільшого викликані недостатнім опануванням здобувача навчального матеріалу. Слабка активність на занятті, але завдання намагається виконувати. Здобувач здатний зрозуміти помилковість власних суджень чи рішення та їх причини, але готовності проводити роботу над помилками не проявляє. Загалом, здобувач демонструє задовільний рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.

0-6	Відповіді невірні, або містять значні помилки, що здебільшого зводять завдання до того рівня, який важко оцінити. Пасивна поведінка на занятті. Здобувач виконує лише незначний обсяг поставлених перед ним / групою завдань, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

для денної форми здобуття освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	Завдання виконані повністю вірно та оформлення відповідає вимогам, є практичні приклади. Здобувач демонструє критичне, креативне мислення, дисциплінованість та обізнаність з теми. Виконані всі завдання. Здані виконані завдання вчасно. Загалом, здобувач демонструє високий рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
3-4	Відповіді на завдання самостійної роботи містять деякі помилки. Виконані всі завдання. Присутні помилки в оформленні або невчасна здача завдання. Загалом, здобувач демонструє середній рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
2-3	Відповіді на поставлені завдання самостійної роботи містять помилки, які є суттєвими / або завдання виконане неповністю. Присутні помилки в оформленні та / або невчасна здача завдання. Загалом, здобувач демонструє задовільний рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
0-1	Відповіді невірні, або містять значні помилки, що здебільшого зводять завдання до того рівня, який неможливо оцінити. Завдання виконані неповністю. Присутні помилки в оформленні та / або невчасна здача завдання. Все зазначене не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.

- виконання завдань контрольної роботи (для заочної форми здобуття освіти):

Вид завдання	Кількість балів	Якісна оцінка відповідей, виконання завдань
Теоретичне*	11-15	Завдання виконані повністю вірно та оформлення відповідає вимогам, є практичні приклади. Здобувач демонструє критичне, креативне мислення, дисциплінованість та обізнаність з теми. Виконані всі завдання. Здана контрольна робота вчасно. Загалом, здобувач демонструє високий рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
	6-10	Відповіді на поставлені завдання контрольної роботи містять деякі помилки або завдання виконане неповністю. Присутні помилки в оформленні або невчасна здача контрольної роботи. Загалом, здобувач демонструє середній рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
	0-5	Відповіді невірні, або містять значні помилки, що здебільшого зводять завдання до того рівня, який неможливо оцінити. Завдання виконане неповністю. Присутні помилки в оформленні та / або невчасна здача контрольної роботи. Все зазначене не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
Максимальна кількість балів	<i>15 балів</i>	
Професійно-орієнтоване (практичне завдання)**	15-20	Завдання виконані повністю вірно та оформлення відповідає вимогам. Здобувач демонструє критичне, креативне мислення, дисциплінованість та обізнаність з теми. Виконані всі завдання. Здана контрольна робота вчасно. Загалом, здобувач демонструє високий рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
	10-14	Відповідь не достатньо повна. Загалом, здобувач демонструє критичне, креативне мислення, дисциплінованість та обізнаність з теми. Виконані всі завдання. Присутні помилки в оформленні. Контрольна робота здана вчасно. Загалом, здобувач демонструє середній рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.

	5-9	Відповіді на поставлені завдання контрольної роботи містять суттєві помилки або завдання виконане неповністю. Присутні помилки в оформленні або невчасна здача контрольної роботи. Загалом, здобувач демонструє задовільний рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
	0-4	Відповіді невірні, або містять значні помилки, що здебільшого зводять завдання до того рівня, який неможливо оцінити. Завдання виконане неповністю / не виконане зовсім. Присутні помилки в оформленні та / або невчасна здача контрольної роботи. Все зазначене не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
Максимальна кількість балів	20 балів	
Всього	50 балів	

контрольна робота містить: *2 теоретичні питання; ** 1 професійно-орієнтоване (практичне завдання)

Шкала та критерії оцінювання розв'язування тестів

Денна форма здобуття освіти

Кількість балів		Критерії оцінювання
Денна форма здобуття освіти	Заочна форма здобуття освіти	
2	4	Демонструє високий рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання
1,5	3	Демонструє достатній рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання
1	2	Демонструє задовільний рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання
0-0,5	0-1	Демонструє низький рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання

Шкала та критерії оцінювання підготовки тез*

для денної та заочної форми здобуття освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
10	Тези відповідають програмі навчальної дисципліни (темі) за змістом; висвітлюють критичний та / або креативний підхід автора щодо дослідження обраної теми; оформлені згідно встановлених вимог; опубліковані / прийняті до друку під час проходження курсу. Загалом, здобувач демонструє високий рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
5	Тези відповідають програмі курсу (темі курсу) за змістом, але потребували значних доопрацювань, що унеможливило прийняття до друку під час проходження курсу вивчення навчальної дисципліни. Загалом, здобувач демонструє середній рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
0	Тези не відповідають програмі навчальної дисципліни за змістом, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.

* є не обов'язковим елементом роботи, але дає можливість отримати додаткові бали